

06.04.2022 r.

BP.5132.126.2022

2022.89669.BAST

T. W. i W. sp. j.

**Decyzja nr 70/2022/BP
Prezesa
Narodowego Funduszu Zdrowia**

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku T.W. i W. sp.j. z dnia 7 marca 2022 r. (data wpływu do NFZ 11.03.2022 r.) o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają stanowisko Przedsiębiorcy za prawidłowe.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 7 marca 2022 r. przedsiębiorca T.W. i W. sp. j. z siedzibą w ... (numer KRS ...), zwany dalej „Przedsiębiorcą”, zwrócił się do Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących wymierzania i pobierania składek na ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Do wniosku załączone zostało potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł, wydruk z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, kopia decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ... z dnia ... r.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki jawnej. Spółka posiada trzech wspólników, którzy podlegają ubezpieczeniom społecznym jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Do prowadzenia spraw spółki są uprawnieni (zgodnie z umową spółki) wszyscy wspólnicy. Przy czym umowa spółki przewiduje, że dwóm konkretnym wspólnikom (wymienionym w umowie z imienia i nazwiska) za prowadzenie spraw spółki przysługuje wynagrodzenie, którego wysokość, termin zapłaty i sposób zapłaty zostanie ustalony w drodze uchwały podjętej przez wspólników. Wspólnicy prowadzący sprawy spółki nie są związani z nią jakimkolwiek innym stosunkiem

organizacyjnym (w szczególności umową o pracę, umową o dzieło czy zlecenia). Wspólnicy podjęli uchwałę, w której ustalili wysokość wynagrodzenia, termin i sposób zapłaty za prowadzenie spraw spółki. Uchwały te nie powoływały wspólników do pełnienia funkcji, jako że przepisy ksh w sposób jednoznaczny regulują sposób zmiany składu osobowego spółki i nie przewidują powołania od pełnienia funkcji wspólnika spółki jawnej.

Wnioskiem z dnia 8 marca 2021 r. Przedsiębiorca wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wydanie interpretacji indywidualnej w trybie art. 34 Prawa przedsiębiorców. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatrzył - w drodze decyzji administracyjnej - kwestię dotyczącą zasad podlegania ubezpieczeniom i braku obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzenia wypłacanego wspólnikom spółki jawnej za prowadzenie spraw spółki.

W związku z zaistniałym stanem faktycznym Przedsiębiorca zadał we wniosku następujące pytanie:

Czy od wynagrodzenia wypłaconego wspólnikom spółki jawnej za prowadzenie spraw spółki na podstawie umowy spółki i wydanej - w wykonaniu postanowień umowy - uchwały wspólników, należy odprowadzać obowiązkowe składki na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 66 ust 1 pkt 1 lit c ustawy o świadczeniach lub na podstawie art. 66 ust 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach i czy wynagrodzenie to będzie stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, przedstawionym w osnowie wniosku, wynagrodzenie otrzymane przez wspólnika spółki jawnej za prowadzenie spraw spółki, przyznane na podstawie umowy spółki i uchwały wspólników, nie stanowi dodatkowego tytułu do odprowadzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne. Przepisy ustawy o świadczeniach dotyczą bowiem wyłącznie osób prowadzących działalność pozarolniczą i osób powołanych do pełnienia funkcji na podstawie aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie. Skoro Przedsiębiorca nie nawiązuje ze wspólnikiem stosunku obligacyjnego (umowy cywilnoprawnej), czy też umowy o pracę, a uchwała wspólników określająca wynagrodzenie wspólnika za prowadzenie spraw spółki nie jest uchwałą o powołaniu do pełnienia funkcji, to takie wynagrodzenie wspólnika nie jest objęte obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie ww. przepisów ustawy o świadczeniach. Nadto przedsiębiorca wskazał, iż zgodnie z art. 39 ksh każdy wspólnik ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki. Zgodnie natomiast z art. 46 ksh za prowadzenie spraw spółki wspólnik nie otrzymuje wynagrodzenia. Z uwagi na dyspozytywny charakter tego przepisu, w umowie spółki można przyznać wynagrodzenie i określić zasady jego przyznawania. Krąg osób objętych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym został określony w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wspólnicy spółki jawnej dla celów ubezpieczenia społecznego zostali objęci obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. W ocenie Przedsiębiorcy brak jest natomiast tytułu prawnego, do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym wspólnika prowadzącego sprawę spółki, z tytułu otrzymywanego przez niego wynagrodzenia, wypłacanego w oparciu o umowę spółki i uchwałę

wspólników. Potwierdził to również Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji nr ... z dnia ... roku.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest prawidłowe.

Przed przystąpieniem do rozważań dotyczących zadanych przez Przedsiębiorcę pytań, poczynić należy kilka uwag ogólnych dotyczących sytuacji wspólnika spółki jawnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu i opłacania obowiązkowych składek z tego tytułu. Punktem wyjścia należy uczynić w tym zakresie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach, z którego wynika, iż obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub przepisów o ubezpieczeniach społecznych lub ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z art. 5 ust. 21 ustawy o świadczeniach, za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą uważa się osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.).

Stosownie art. 8 ust. 6 pkt 4 ostatniej z wymienionych ustaw, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Wobec powyższego, na zasadzie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

W konkluzji, wobec faktu, iż wspólnik spółki jawnej zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uznawany jest za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, przyjmując należy, że jest on objęty obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu działalności pozarolniczej, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach.

Prawidłowość przyjętej powyżej wykładni ustawy o świadczeniach zostało potwierdzone w szeregu orzeczeń sądowych. Dla przykładu, stanowisko takie zajął Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w wyroku z dnia 10 kwietnia 2015 r. (III AUa 1455/14), w którym wskazał iż: „Obowiązek ubezpieczenia społecznego wspólnika spółki jawnej wynika wyłącznie z członkostwa w tej spółce. Podleganie przez wspólnika takiej spółki obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności pozarolniczej do dnia zaprzestania jej wykonywania należy więc odnosić do okresu posiadania statusu wspólnika w spółce prowadzącej działalność gospodarczą, niezależnie od rzeczywistego uczestnictwa w działalności takiej spółki oraz faktycznego włączania się w prowadzenie jej spraw. W konsekwencji wspólnicy spółki jawnej podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego jako osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które prowadzą działalność pozarolniczą.

Samo zatem pozostawanie wspólnikiem spółki jawnej stanowi podstawę do objęcia go obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Konkluzja ta wynika również pośrednio z treści –

przywołanej przez Przedsiębiorcę - decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazano w niej bowiem, iż „sam fakt bycia wspólnikiem spółki osobowej powoduje po stronie wspólnika obowiązek uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne. Nie jest on zależny od tego czy wspólnik jest uprawniony do prowadzenia spraw spółki czy nie”. Reasumując, skoro wspólnik spółki jawnej jest zobowiązany z tego tytułu do uiszczania składki na ubezpieczenie społeczne, to tym samym – na podstawie art. 66 ust 1 pkt 1 lit c ustawy o świadczeniach - podlega on obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowemu z tego tytułu.

Przechodząc w tym miejscu do rozważań dotyczących zadanych przez Przedsiębiorcę pytań, wyjść trzeba od art. 22 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526, z późn .zm.) zwany dalej k.s.h., zgodnie z którym: spółką jawną jest spółka osobowa, która prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą, a nie jest inną spółką handlową. Z kolei zgodnie z przepisem art. 39 § 1 k.s.h., co do zasady, każdy wspólnik spółki ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki, a prawo to jest prawem osobistym, członkowskim o charakterze obligacyjno-organizacyjnym, a w związku z tym nie może być przedmiotem rozporządzenia. Prowadzenie spraw spółki należy do stosunków wewnętrznych spółki i przejawia się w podejmowaniu wszystkich decyzji dotyczących funkcjonowania spółki, niezastrzeżonych do kompetencji sądu.

Zasadą wynikającą z art. 46 k.s.h. jest okoliczność, iż za prowadzenie spraw spółki, w zakresie o jakim mowa w art. 39-40 k.s.h. wspólnik nie otrzymuje wynagrodzenia. Przytoczony przepis ma charakter dyspozytywny, a jego modyfikacja następuje w umowie spółki, statuującej stosunek korporacyjny (vide – art. 37 k.s.h.).

Należy podkreślić, iż podstawą prowadzenia spraw spółki przez wspólnika spółki jawnej, jak i pobierania przez niego z tego tytułu wynagrodzenia jest wyłącznie umowa spółki, jej statut i przepisy prawa określające obowiązki wspólnika. Wobec powyższego wspólnika spółki jawnej, prowadzącego sprawy spółki, nie łączy ze spółką żaden stosunek cywilnoprawny, skutkujący wzajemnością świadczonych usług, ale stosunek właścicielski. Natomiast wypłacone wynagrodzenie jest pochodną tegoż stosunku i wykonywanych na jego podstawie czynności (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 11 września 2013 r. o sygn. akt III SA/GI 1407/13).

Zatem okoliczność, iż wspólnik spółki jawnej pobiera wynagrodzenie za prowadzenie spraw spółki, w wysokości ustalonej uchwałą wspólników nie stanowi dodatkowego, samodzielnego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o jakim mowa w 66 ust 1 pkt 1 lit c ustawy o świadczeniach.

Należy jednak zastrzec, iż obowiązek wykonywania czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki dotyczący wspólnika spółki może wynikać bezpośrednio z przepisów k.s.h., lecz pozycja wspólnika, może być także ukształtowana - stosownie do łączących się z tą funkcją kompetencji, uprawnień i obowiązków przewidzianych albo w umowie spółki, albo w umowie stron, zgodnie z zasadą wolności umów - na podstawie umowy zlecenia (za wynagrodzeniem lub bez wynagrodzenia – art. 45 k.s.h. w zw. z art. 735 § 1 k.c.). Ocena, czy stosunek prawny łączący wspólnika spółki jawnej ze spółką ogranicza się wyłącznie do więzi ukształtowanej przez przepisy prawa handlowego, czy obok elementów wynikających z tych przepisów zawiera

również cechy charakterystyczne dla innego stosunku prawnego, wynikać musi z analizy składanych przez strony oświadczeń woli i działań podejmowanych w ich wyniku.

Odnosząc się z kolei do pytania dotyczącego podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach współnika spółki jawnej, w zarysowanym powyżej stanie faktycznym, wskazać należy co następuje.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie. Przywołany powyżej przepis wprowadza dwie przesłanki, których kumulatywne spełnienie przesądza o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Pierwsza z nich to powołanie do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania. Druga, pobieranie wynagrodzenia z tytułu pełnienia tej funkcji.

Prawodawca zastosował w przywołanym przepisie wyrażenie: „akt powołania”. Kierując się dyrektywą wykładni językowej, określanej w teorii prawa jako zakaz wykładni synonimicznej, różnym zwrotom języka prawnego nie należy nadawać tego samego znaczenia (por.: L. Morawski, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2006, s. 103-104). Potwierdził to między innymi Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 6 lipca 2021 r., (II FSK 101/21), w którym stwierdził, iż: „Nadanie różnym pojęciom używanym w tekście prawnym tego samego znaczenia byłoby sprzeczne z zakazem wykładni synonimicznej, stanowiącym kanon wśród dyrektyw wykładni językowej.” Analogiczne stanowiska przyjmuje się także w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego (por.: postanowienie SN z dnia 8 lipca 2020 r., I NWW/49/20, postanowienie TK z dnia 25 czerwca 2018 r., TS 77/17).

Kierując się zatem powyższą dyrektywą przyjąć należy, że sformułowania „akt powołania” użytego w treści art. 66 ust 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach nie można utożsamiać z innymi wyrażeniami odnoszącymi się do „wyboru” do pełnienia funkcji organów stanowiących osób prawnych. Z kolei wynagrodzenie, o którym mowa w omawianym tu przepisie prawa, należy rozumieć szeroko, jako wszelką formę przychodu przewidzianą przez przepisy prawa podatkowego, stanowiącą podstawę ustalenia obowiązków daninowych.

Odnosząc te uwagi do niniejszej sprawy stwierdzić należy, że nie została spełniona pierwsza z przesłanek warunkująca zastosowanie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach do współników spółki jawnej prowadzących sprawę spółki. Nie są oni bowiem powoływani do pełnienia swych funkcji.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że nie podlegają oni obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach, ponieważ nie pełnią swoich funkcji na mocy aktu powołania. Tymczasem zastosowanie art. 66 ust 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach wymaga, by osoba pełniąca funkcję pełniła ją na skutek aktu powołania.

Zważywszy na powyższe stanowisko własne Przedsiębiorcy, przedstawione we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, należy uznać je za prawidłowe.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

1)na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo

2)na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo

3)na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 214, art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 221, poz. 2193, z późn. zm.) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.

Na podstawie art. 243 ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi strona, która spełnia ku temu przesłanki, może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców, interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.